

Foto: AKOS KOLLAR

Salantske „kraljice”

7. stranica

Uz Dan državnosti

3. stranica

Novi čavoljski ured

6. stranica

U Foku

12. stranica

Komentar

Trebamo promjene...

Nakon minimalnog poraza mađarskih nogometaša u Andori, a hrvatskih na Islandu u kvalifikacijama za SP u Rusiji 2018. godine, navijači su razočarani i ogorčeni, i to s pravom. Naravno, u sportu je sve moguće, pa i u nogometu. Ne pobjeđuje uvijek bolja momčad, lopta je okrugla, trava zelena, a sreća prevrtljiva. Ali što je previše, to je ipak previše. Neočekivani poraz Mađarske – koja je doduše praktično izgubila nadu za prolazak dalje – od male Andore sa svega sedamdesetak tisuća stanovnika i 145. momčadi na FIFA-inoj ljestvici, uistinu je neshvatljiv. S druge strane šokantni poraz Hrvatske – koja je i dalje na prvome mjestu svoje skupine, i dalje s velikim izgledima za osvajanje prvog ili drugog mjesta – od Islanda sa svega tristotinjak tisuća stanovnika, koji je doduše na posljednjem SP-u pokazao da u nogometu više i nije tako mala zemlja, i to u posljednjim trenucima susreta, u nama potiče brojna pitanja.

Kako je moguće s tako velikim brojem iskusnih igrača, od kojih mnogi igraju za najveće europske klubove, primiti pogodak u posljednjoj minuti susreta.

Nije se očekivalo ništa drugo od igrača najbolje mađarske i hrvatske vrste, doli igra koju su pokazali njihovi suparnici. A oni su pokazali da žele pobjedu, da se žele nadigravati, igrali su sa srcem, htijenjem i zalaganjem.

Da ima problema u mađarskom i hrvatskom nogometu, to smo znali i prije. Pitanje je samo kako unaprijediti hrvatski i mađarski nogomet. Dok se u Mađarskoj gradi infrastruktura, nogometni stadioni, na kojima je posjećenost poražavajuća, dotle se u Hrvatskoj između ostalog poziva na suprotno, na njihov nedostatak.

Međutim, je li se nogometna igra uči na stadionima, nogometnim akademijama, ili bi se nogomet možda trebao omasoviti te kao nekada igrati na ulici, u školama i sportskim klubovima i u najmanjim naseljima?! Nema dvojbe da bi to mogao biti pravi i jedini put da se postigne nekadašnji sjaj i uspjeh nogometa. Posve je jasno da se postojeći sustavi moraju mijenjati, trebamo prije svega više djece, mladih koji će igrati nogomet, a za to trebamo stručni rad i stručnjake. S druge pak strane trebamo klubove koji će na svim razinama pratiti nadarene igrače i preuzeti odgovornost za njihov razvoj. Sve dotle dok se svi razumiju u nogomet, ali nitko ne poduzima promjene, stvari će ostati iste.

S. B.

Glasnikov tjedan

Blagdan Duhova stoljećima se vezivao uz brojne vjerske običaje, tako i tradicionalne proljetne ophode „kraljica“ po hrvatskim naseljima od Gradišća do Bačke, čije tragove nalazimo kod svih hrvatskih etničkih skupina Hrvata u Mađarskoj. Neki su zabilježeni kroz narodnu predaju, a neki i crno-bijelom fotografijom. Običaj koji se veže uz obilaženje kuća na Duhove, očuvao se ili se danas obnavlja pomoću folklornih društava ili mjesnih hrvatskih samouprava, s pomoću vjeroučitelja ili školske ustanove i marljivih učiteljica u nekim našim sredinama.

Običaj „kraljica“ prikazuje se u Santovu, Kačmaru, Salanti, Undi, Katoľju, Kuginju obilazi se selo i ulazi se u kuće gdje se unaprijed dogovorilo s ukućanima da će ih primiti i podariti. Domaćini im s radošću otvaraju vrata, čekaju ih s „vankušem“, i darovima, jelom i pilom. A „kraljice“ uzvraćaju s pjesmom, plesom i dobrim željama... Ako pak i selo slavi, onda sudjeluju na svetoj misi, a nakon nje, po običaju, uz pratnju tamburaša zapjevaju i zaplešu i pred crkvom, još jednom želeći svima sve najbolje. Na starijim fotografijama bajske „kraljice“ s po-

četka 20. stoljeća naslućujemo njihov tadašnji izgled. S krunama na glavi, od cvijeća valjda, kažu neki da je njihova „kraljica“ bila pokrivena velom, neke su išle obučene u bijelo, neke u narodnoj nošnji, a najljepša je bila „kraljica“. Neke su nosile u rukama okićene zastave pjevajući pjesme svoga sela. Bile su one nositelji plodne godine i blagoslova obiteljima koje su ih primile. Iz pradavnih vremena naslućuju običaj etnolozi, a kršćansku reinterpretaciju vežu u povezivanju sa silaskom Duha Svetoga na Bogorodicu i apostole. Jer što nam poručuju „kraljice“? Zazivaju božanski blagoslov na nas, na našu zajednicu, na ljude određene župe ili sela, na našu obitelj donoseći nam vedrinu, radost i pjesmu.

S krunama na glavi, od cvijeća valjda, kažu neki da je njihova „kraljica“ bila pokrivena velom, neke su išle obučene u bijelo, neke u narodnoj nošnji, a najljepša je bila „kraljica“.

Duhovi, Trojaki, blagdan je i tradicionalnoga vjerničkog hodočašća podravskih Hrvata u Jud, Majci Božjoj Judskoj. Nisu na to zaboravili ni vjernici župa koje predvodi Ilija Čuzdi, koje je on i pričešćivao u judskoj bazilici u sklopu svete mise. „Dovi“ su slavljeni u Salanti, „Pinkuše“ u Dušniku. Nekada su santovački Hrvati hodočastili u Jud, dva dana, i prespavali bi hodočasnici podno zvonika judske katedrale, i mohački i podravski Hrvati i mnogi vjernici. Uz blagdan Duhova vezuju se pohodi hodočastištima, a „kraljica“ je bilo znatno više nego danas, u mnogim naseljima u Mađarskoj koja je nastanjivao hrvatski živalj.

Branka Pavić Blažetin

Misa zahvalnica za Domovinu

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i Hrvatska referatura Pečuške biskupije u nedjelju, 25. lipnja 2017. u 16 sati prigodom Dana državnosti Republike Hrvatske priređuju svetu misu zahvalnicu za Domovinu, koja će se na hrvatskom jeziku slaviti u kertvaroškoj Župi sv. Elizabete (7632 Pečuh, Berzsényijeva ulica 16). Svetu misu služiti će vlč. Marko Bubalo. Na njoj će pjevati pečuški Ženski zbor „August Šenoa“.

Svečani prijam Velesposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj

Svečani prijam Velesposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj, u povodu Dana državnosti, Dana hrvatske diplomacije i završetka mandata veleposlanika Gordana Grlića Radmana, održan 7. lipnja u prekrasnome prostoru Palače Stefánia okupio je tristotinjak uzvanika, uglednika javnog i političkog života u Mađarskoj, diplomatskog kora u Budimpešti i predstavnika hrvatske zajednice u Mađarskoj.

Domaćin, veleposlanik Gordan Grlić Radman i gospođa Marijana Grlić Radman zajedno s diplomatima Velesposlanstva među uzvanicima pozdravili su zamjenika premijera Mađarske Zsolta Semjéna, predsjednika Ustavnog suda Tamása Sulyoka, potpredsjednika Mađarskog parlamenta Istvána Jakaba, ravnatelja Centra za borbu protiv terorizma Jánoša Hajdúa, bivšeg ministra vanjskih poslova Mađarske Gézu Jeszenszskog, Ostrogonško-budimpeštanskog kardinala i primaša Pétera Erdóa, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišu Heppa, predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana i brojne uglednike.

Hrvatsku himnu, uz glasovirsku pratnju Gyule Pfeiffera, izvela je Sandra Bagarić, dobitnica Nagrade Kazališta „Komedija“ za najbolje umjetničko ostvarenje u 2016. godini, a mađarsku himnu operna pjevačica Tünde Frankó, dobitnica Nagrade Ferenc Liszta.

Obraćajući se nazočnima hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman između ostalog reče da je moderna hrvatska država međunarodno priznata prije 25 godina. Prijateljska Mađarska, s kojom je Hrvatska umalo tisuću godina živjela poput sestre u jednoj državnoj zajednici, bila je među prvima koja je priznala samostalnu Hrvatsku. „Iako je prošlost bila bremenita, ono što je ostalo kao trajna odrednica jesu dobro i pozitivni osjećaji

Zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén i veleposlanik Gordan Grlić Radman sa suprugama

kao zajedničko nasljeđe koje čini temelj međusobnih odnosa. Danas u svijetu punom izazova prijateljstvo i suradnja Mađarske i Hrvatske iznimno su važne. U to sam se uvjerio tijekom svoga petogodišnjeg mandata koji se približava kraju. Bez pretjerivanja kazujem kako ću u mojoj diplomatskoj biografiji mađarsko poslanje čuvati među najljepšim uspomjenama. Ono što ću sa sobom ponijeti jesu divni ljudi i prekrasna zemlja. Zahvaljujem na suradnji, ali i na toplini i dobroj namjeri“, kazao je među ostalim veleposlanik Grlić Radman.

Pozdravljajući okupljene, zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén, između ostaloga osvrnuo se na zajedničku bogatu povijest dvaju naroda koji su zajednički branili kršćanstvo, te kako su Zrinski bili istodobno dobri Mađari i dobri Hrvati, što nas obvezuju na zajedništvo i suradnju. Jer dva naroda i danas rame uz rame brane Europu i brane kršćanske vrednote. „Danas se prisjećamo 25. godišnjice međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske. Vlada Józsefa Antalla među prvima je priznala nezavisnu Hrvatsku te joj pružala potporu u Domovinskom ratu. U XXI. stoljeću pak Orbánova vlada pripomogla je našem susjedu u pristupu Europskoj uniji“, istaknuo je zamjenik premijera Semjén. Pri kraju svoga prigodnoga govora Semjén se obratio nazočnima na hrvatskom jeziku, te rekao kako su njegove obadje bake rođene u Koprivnici, u Hrvatskoj, te je veleposlaniku Grliću Radmanu zaželio Božji blagoslov na novoj dužnosti.

Potom su kratak glazbeni program izveli umjetnici zagrebačkog Kazališta „Komedija“ Sandra Bagarić, Renata Poljak, Đani Stipaničev i Darko Domitrović izvođeci ulomke iz rock-opere „Gubec-beg“, odnosno mjuzikla „Jalta, Jalta“.

Kristina Goher

Dio od tristotinjak uzvanika

Razgovor s povodom

Tibor Radić: Pred nama je uspješna turistička sezona, s planiranim rekordnim brojem noćenja

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

Na sjednici Skupštine Hrvatske državne samouprave, održane 25. veljače 2017. godine u Hrvatskome školskom centru u Sambotelu, u dijelu sjednice zatvorene za javnost, kao jedini kandidat za direktora Zavičaja d. o. o. za turizam i rekreaciju izabran je Tibor Radić, koji je na čelu poduzeća od 2009. godine. Treći je to direktorski mandat koji je HDS-ova Skupština povjerila Tiboru Radiću. Upitali smo ga za razloge predaje natječaja.

Mnogo toga smo postigli, i taj posao želim nastaviti. Poslu nikada kraja, ali smo i posljednjih godina uspjeli urediti zgradu, izgraditi wellness-centar, sredili smo unutrašnju rekonstrukciju, onda kako da čovjek ne bi nastavio započeto. Kada zgrada bude stopostotno završena i sve oko nje, onda ću biti miran pa mogu u mirovinu.

■ Kada će biti stopostotno završena obnova zgrade?

– Mislim da do toga nikada neće doći, ne postoji to nikad u biznisu. Ali mislim da nam trebaju još dvije godine, i ako ćemo preko natječaja uspjeti napokon povući sredstva, mislim da bismo u dvije nastupajuće godine mogli kompletno završiti zgradu. Ali već je treća godina što nisu nadležni raspisali natječaj za turizam, za energetska učinkovitost. Zadnji put je bio ispisan natječaj u ožujku 2015. Čekamo to da bismo mogli završiti stolariju, prozore i vanjsku fasadu nano-tehnologijom. Ima radova koje bih odavno napravio i onda bismo isplatili, ali onda gubimo novce jer izgubimo pravo za natječaj, dok ne potpišeš ugovor, ne smiješ započeti radove.

■ Imenovani ste za direktora Zavičaja za nastupajuće četiri godine, vjerojatno je i to jedan od ciljeva koje ste sada ispričali, koje ste još planove ciljeve naveli u natječaju?

– Kada sam započeo ovaj posao, postavili smo ciljeve u vidu tri stupa, što sam i obrazložio u natječaju: zgrada, zakonitost i, što je najbitnije, turizam. Sada je čist objekt, to je prvi stup. Najbitnije je da sve ide po zakonu, drugo da zgrada bude gotova i renovirana., a treći je turizam. Sada radimo 95 – 98 %, ima kada smo i 100 % popunjeni. Ljeti još izvansezonu i predsezonu moramo nekako riješiti i onda možemo kazati: što je moguće, to smo napravili.

■ U zgradu su uložena znatna ulaganja, spomenimo samo da je napravljen wellness-centar u Zavičaju, negdje u vrijednosti do 35 milijuna forinta, 2016. godine dokapitaliziran je objekt s 35 milijuna forinta, a sada ste završili onu priču koja, također pomoću mađarske vlade, ostvarilo se iz državnoga proračuna Mađarske, a to je unutrašnja rekonstrukcija zgrade, u vrijednosti do 40 milijuna forinta. Sve su to sredstva iz državnoga proračuna Mađarske, namijenjena potrebama narodnosti. To je negdje oko 110 milijuna forinta. Koliko još treba da bi objekt bio, kako ste vi rekli, u takvom stanju da bi vi bili mirni? Isto toliko ili još više?

– Negdje moraš povući granicu, nećemo mi napraviti hotel s pet zvjezdica, nego da bude po volji našim gostima. Nama se naši gosti vraćaju, oni ne žele izbaciti novce za hotel s pet

Tibor Radić, direktor Zavičaja d. o. o. (poduzeća u HDS-ovu vlasništvu) za turizam i rekreaciju

zvjezdica, nego su zadovoljni našom ponudom. Čistoću mi imamo, što je novo, to je najbolje. Imamo najnovije kupanice, i slavine, i kade i sve je jakuzi, to je ono što ljudi traže. Plaže su nam na prvome mjestu na cijelome Sredozemnom moru je najčišće upravo ispod Paškoga mosta, a mi smo u njegovoj blizini.

■ Direktor Zavičaja zaljubljen je u objekt u Vlačićima, lako je doći do objekta, nije to problematično. Prošle godine ste ostvarili negdje oko 10 tisuća noćenja. Je li to gornji broj noćenja koji objekt može ostvariti?

– Da, otprilike to su naše mogućnosti iako smo za 2017. zacrtali 11 tisuća noćenja. Moramo sami sebe motivirati, moramo biti bolji, prvi i najbolji, puni sportskoga duha.

Ako bismo imali sreću i nekako mogli iskoristiti bespovratne fondove, mogli bismo napraviti i lift, jer traže gosti vanjski lift. Nije to prevelika investicija, manje košta nego jedan mali bazen. Ulaganjem od pet milijuna forinta mogli bismo napraviti lift. Fir-

Naselje Vlačići u kojem od svibnja 2005. godine djeluje poduzeće u HDS-ovu vlasništvu.

ma ulaže i gazduje, krevete i namještaj to ćemo u roku od godinu-dvije godine mi sami financirati.

■ Rekli ste kako možete i sami iz prihoda ulagati. Ako me sjećanje ne vara, vaši su prihodi i rashodi do visine dva milijuna kuna. Ostvarili ste profit u 2016. godini između 5 i 6 milijuna forinta?

– Da, tako je. Možemo računati da svake godine od 150 do 200 tisuća kuna ulažemo uvijek u objekt natrag. Objekt se troši, za godinu imamo kvarove, uvijek nešto novo napravimo, uložimo, zadnjih godina 150-ak tisuća kuna svake smo godine uložili u zgradu, firmu u poboljšanje uvjeta rada i boravka.

■ Rekli ste da želite ostvariti 11 tisuća noćenja. Kako bi se to ostvarilo, trebalo bi imati popunjene kapacitete od početka lipnja do kraja listopada.

– To je tako, od 1. lipnja već imamo goste, a stopostotno smo puni od 11. lipnja čak do 10. rujna 2017. godine. Vikendima opet smo puni u rujnu i listopadu, a onda fali nama od ponedjeljka do četvrtka u rujnu i sve do 3. listopada. Organiziramo doček nove godine, u siječnju primamo nogometaše na zimske pripreme, imamo goste oko Uskrsa, za Duhove... Moramo raditi i izvan sezone da iskoristimo ako već imamo centralno grijanje. Planiramo ugraditi solarne ploče čime bismo štedili na potrošnji struje i do 80 %. Sada za struju plaćamo 120-ak tisuća kuna godišnje. Uspijemo li ugraditi solarne ploče, godišnje bismo mogli uštedjeti 100 tisuća kuna.

■ Iz kojih sredstava planirate rečeno realizirati, iz vlastitih prihoda ili putem natječaja.

– Čekamo raspis natječaja koji će nam biti povoljan.

■ Tko su vaši gosti?

– Najviše gostiju imamo iz Mađarske, to su najviše naši Hrvati iz Mađarske, a ima i nekih privatnih gostiju, također iz Mađarske. Možemo izjaviti da oko 90 % naših gostiju jesu gosti iz Mađarske. Osim njih dolaze nam i gosti iz Rumunjske, vaterpolisti svake godine, dolaze nam gosti iz Austrije, iz Njemačke, iz Italije, imali smo već goste iz Australije, i iz brojnih zemalja.

■ Jeste li konkurentni na tržištu, kakve su vam cijene, što nudite?

– Na cijelom otoku Pagu mi imamo najpovoljniju ponudu, nudimo ono što ljudi traže. Kod nas imaju mir, tu nema gužve, prometa, tek su ovce oko nas, nedirnutu prirodu, zečevi skakuću, u blizini je zaštićeni rezervat gdje dolaze ljudi iz cijeloga svijeta slikati rijetke ptičje vrste. Mir i tišina, čistoća i ljepota hrvatskog mora.

■ Koliko košta puni pansion u Zavičaju?

– Trideset i četiri eura je polupansion, u tome je uključena i turistička pristojba, doručak i večera. Večera je švedski stol, obilat, a nudimo i korištenje wellness-centra.

■ Koliko soba ima objekt, koliko ležaja?

– Ukupno imamo kapaciteta oko 115 ležaja. Imamo 34 sobe i deset apartmana.

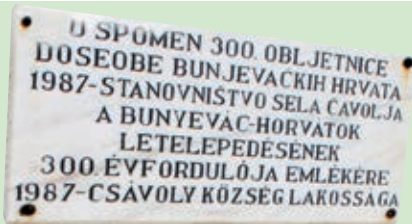
■ Počela je sezona. Iza vas su prvi gosti, stižu novi!

– Od 1. lipnja imali smo grupu od 40 ljudi iz Pečuha, zatim slijede HDS-ovi jezični kampovi od 11. lipnja, četiri kampa do zaključno s 9. srpnjem.

■ Očekujete uspješnu 2017. sezonu s rekordnim brojem noćenja?

– Tako je.

Novi načelnički ured u Čavolju

15 milijuna, te vlastitim udjelom u istom iznosu. Kući je vraćen nekadašnji sjaj, a tako obnovljena zgrada zasigurno je jedna od najljepših načelničkih ureda u Bačkoj, pa i šire.

Nakon potpune obnove zgrade i dvorišta, u Čavolju je 26. svibnja upriličena svečana predaja novoga načelničkog ureda. Nekadašnja kuća čavoljske njemačke obitelji Pfeil, posljednjih je desetljeća služila u razne svrhe, ali je poprilično zapuštena. U njoj je bila smještena seoska knjižnica, a svoje prostorije imale su Hrvatska i Njemačka samouprava. Projekt vrijedan 30 milijuna forinta ostvaren je s potporom mađarske vlade od

Nakon pozdravnih riječi, načelnik Norbert Hamháber kratko je izložio povijest zgrade i obitelji Pfeil. Spomenuta obiteljska kuća sagrađena je uoči Drugoga svjetskog rata, 1945. je oduzeta, a obitelj iseljena, odnosno raseljena. Kako uz ostalo reče načelnik, svatko je osjećao svojom zadaćom obnovu stare obiteljske kuće, to više što razne nacionalne zajednice u naselju žive u uzornom suživotu, u miru i prijateljstvu. O tome svjedoči i ured načelnika u kojem je postavljeno pet zastava: mađarska, njemačka, hrvatska, slovačka i unijska.

Parlamentarni zastupnik i državni tajnik Róbert Zsigó izrazio je zadovoljstvo s obnovom zgrade koja je ostvarena zajedničkom potporom vlade i naselja. Istaknuo je da se povijest zgrade mora ispričati mladim naraštajima jer ona je prepoznatljiva povijesna priča 20. stoljeća.

Na svečanosti su bili i potomci obitelji Pfeil, koji su izrazili radost obnovom nekadašnje obiteljske kuće koja će služiti Čavoljcima.

Kako je na kraju dodao načelnik Hamháber, radovi obnove nastavljaju se i nakon useljavanja, tako će se primjerice područski prostor urediti za pismohranu.

Pozdravne riječi uputio je parlamentarni zastupnik Róbert Zsigó.

Róbert Zsigó i načelnik Norbert Hamháber

Ali i stara zgrada načelničkog ureda dobit će novu svrhu. Ona će služiti kao društveni prostor, postat će svojevrsnim društvenim domom, a u njoj će biti smještene razne čavoljske zajednice, ustanove i udruge, među njima i hrvatska zajednica.

U staroj zgradi načelničkog ureda mjesto je dobila i Hrvatska samouprava. Kako nam uz ostalo reče predsjednik Stipan Mandić, pošto su privremeno, dok se obnavljala zgrada novog načelničkog ureda, bili u najmljenjoj staroj kući, sada su dobili veći prostor od tri prostorije u kojima će biti ured Hrvatske samouprave, dvorana za probe i skladište za nošnju. Do toga su došli, kako kaže, s dobrom namjerom čelnništva naselja, ali i svojom dobrom „diplomacijom“.

Budući da Bunjevački kulturni krug, koji ove godine obilježava 65. obljetnicu utemeljenja, u dječjoj plesnoj skupini ima 20 – 25 školske djece i 7 – 8 vrtićaša, te 28 odraslih plesača, trebaju odgovarajući prostor za probe i druge aktivnosti. Premda zgrada treba obnovu, ona će se ostvariti putem natječaja koji je već u tijeku. Posebno se raduje što će imati pogodnu, što znači suhu prostoriju za nošnju koja vrijedi više od pet milijuna forinta. Prvo su nabavili bunjevačku, zatim šokačku, a nedavno i mađarsku nošnju. Kako dodaje Stipan Mandić, u povodu važne obljetnice Bunjevački kulturni krug ove godine dobit će odličje Seoske samouprave za višedesetljetni istaknuti rad na polju kulture.

S. B.

Stipan Mandić ispred uredskih prostorija Hrvatske samouprave

„VI. susret hrvatskih kulturnih društava na Duhove“

U organizaciji Kulturne udruge „Marica“, mjesne Hrvatske samouprave i Salantsko-nijemetske župe, 4. lipnja održan je „VI. SUSRET HRVATSKIH KULTURNIH DRUŠTAVA NA DUHOVE“. Program je započeo običajem „kraljica“ koje obilaze selo, a nastavio se svetom misom na hrvatskom jeziku, u mjesnoj crkvi. Toga je dana bilo i slavlje Salantske župe sv. Ladislava. Nakon mise povorka folklorša krenula je u mimohodu od crkve do mjesnog doma kulture, gdje je priređen kulturno-folklorni program u kojem su sudjelovali: KUD „Napredak“ iz Podgajaca Podravske, Omladinski KUD Gara i salantski KUD „Marica“. Zatim je slijedila zabava s Orkestrom Juice. Pokrovitelji su događanja bili: Ministarstvo ljudskih resursa, salantska Hrvatska i Seoska samouprava.

Svetu je misu služio župnik Ladislav Ronta.

Duhovi su pokretni blagdan, blagdan silaska Duha Svetoga na apostole u Jeruzalemu pedeset dana nakon Isusova uskrsnuća. Slave ga i uz njega vezuju običaje i hodočašća i brojne hrvatske etničke skupine u Mađarskoj. U nekim sredinama putem folklornih društava ili na poticaj hrvatskih samouprava, do današnjeg dana očuvao se običaj „kraljica“, mlade djevojke koje u skupinama obilaze kuće na Duhove i pjevaju „kraljičke“ pjesme. Tako i u Salanti.

Današnje 70-godišnjakinje ne sjećaju se da su one kao djeca išle na Duhove od kuće do kuće obučene u „kraljice“. Ali kažu neki da je običaj „kraljica“ ipak živio u Salantskoj župi početkom 20. stoljeća. Sve u svemu, KUD „Marica“ prije dvadeset i nešto go-

Jabuka na poklon

dina počeo je s obilaskom kuća. Djevojčice obučene u narodnu nošnju (ili bijelo) na blagdan Duhova s lijepim željama obilaze kuće gdje ih čeka jastučić i stolac. S košarom u ruci biraju darivane. Tako je bilo i ove godine. Dvije skupine „kraljica“, desetak djevojčica, članice „Maričine“ male skupine koje vježbaju s Vesnom Velin, obilazile su kuće bošnjačkih Hrvata u Salanti i Nijemetu pjevajući: Faljen Isus! Je l' nam slobodno vodit kraljice?

Faljen Isus, kraljo,
Mama me je majo
Od dvora do dvora
Do cmiljeva polja
Da cmilje beremo,
Da kralja kitimo,
Kralja i kraljicu,
Bana i banicu,
Našu drugaricu.
Il' ju vi udajte
Il' ju nama dajte!
Mi ćemo ju udati
Za popovog đaka
Koji knjige piše,
Sitno popisuje.
O, prošeći, kraljo,
Tamo i ovamo,
Bijelo pa rumeno.
Faljen Isus!
Taka vam bila djevojka!
Taka vam bila kudilja!
Ovolika sreća, još veća!
A ovolika nesreća!

„Kraljice“

U domalo tri stotine godina sagrađenoj nijemetskoj crkvi posvećenoj svetom Ladislavu, župnik Ladislav Ronta služio je okružen djecom u narodnoj nošnji svetu misu na hrvatskom jeziku uz pjevanje salantskoga crkvenog zbora i orguljašku pratnju Janje

Lukač. Janja orgulja od svoje desete godine u salantskoj crkvi do danas. O crkvi se brine Katica Antolović koja kaže da je zaštitnik Nijemeta sveti Ladislav, a Salante sveti Marko.

Nakon svete mise okupljenim vjernicima „kraljice“ su ispred crkve zaželjele još jednom sreću, a potom su se svi sudionici kulturno-folklornog programa uputili mimohodom do mjesnog doma kulture.

U programu je nastupio KUD „Napredak“ iz Podgajaca Podravske s plesovima svojega kraja, slavonskim plesovima. Omladinski KUD iz Gara predstavio je svoj rad s bunjevačkim i baranjskim te pomurskim plesovima uz pratnju Orkestar Bačka.

Domaćini, salantski KUD „Marica“ predstavio je običaj „kraljica“; dječje igre predstavila je najmanja skupina, bošnjačke igre omladinska skupina, a stari ples predstavila je skupina odraslih. Malu i omladinsku skupinu KUD-a „Marica“ pri nastupu pratio je „Maričin“ orkestar.

Nakon program slijedilo je druženje uz večeru svih sudionika programa, a za sve koji su željeli nastaviti, slijedio je bal s Orkestrom Juice.

Među uzvanicima bio je Neven Marčić, konzul savjetnik, Ladislav Ronta, salantski svećenik, Mića Štandovar, predsjednik Hrvatske samouprave.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska duhovna geografija 1.

Globalizacija i raznovrsne reakcije na sve ubrzaniju homogenizaciju svijeta predstavljaju golem izazov za nacionalne, napose manjinske zajednice. Nestanak tradicionalnog načina života, urušavanje seoskih zajednica i masovno iseljavanje u razvijena europska središta samo su dio teškoća koje iziskuju prikladne odgovore.

Svaka je kriza ujedno i prilika, pa tako i globalizacija potiče na osvrt i postavljanje ključnih pitanja: tko smo, što smo i odakle dolazimo? Koja su glavna obilježja naše samosvojnosti? Takva nas razmišljanja vode u samu srž nacionalnog bića, obilježenog jezikom, sviješću i prostorom u kojem se stoljećima razvijala i rasla hrvatska duhovnost.

Moderna je znanost brojnim istraživanjima dokazala genetsku neprekidnost Hrvata na današnjemu državnom teritoriju, što nepobitno ukazuje na činjenicu da je hrvatski narod nastao stapanjem balkanskoga prastanovništva i hrvatskih plemena koja se doseljuju u 7. stoljeću (čemu će se s vremenom pridruživati novi elementi). Jednako su važni i kulturni, odnosno duhovni utjecaji: Hrvati dolaze na područje nekadašnjega rimskog zapadnog Ilirika, tj. pokrajina Dalmacije i Panonije, gdje je kršćanstvo vrlo brzo uhvatilo korijena. Premda su antički kršćanski počeci još nedovoljno istraženi, neka uporišta pronalazimo u Svetom pismu: naime, apostol Pavao u Poslanici Rimljanima govori kako je „od Jeruzalema pa uokolo sve do Ilirika pronio evanđelje Kristovo“. Sveti Jeronim (rodom iz dalmatinskoga Strido-

na), autor prvoga prijevoda Biblije na latinski, u 4. stoljeću tvrdi da je Pavao doista boravio u Iliriku, što je zagovarao i sv. Grgur iz Nysse, premda Euzebije Cezarejski, pisac prve crkvene povijesti, među Pavlovim putovanjima ne spominje Ilirik. Ilirske rimske pokrajine (Pannonia prima, Pannonia secunda, Savia, Valeria) bile su važna obrambena uporišta prema Germanima. Zahvaljujući velikom broju azijskih vojnika, crtom Dunava prema sjeveru širilo se kršćanstvo iz istočnih središta, a obalom i preko Dinarida prodiralo je kršćanstvo zapadnog potjecanja. Najstarije biskupije nastale su u Saloni (nadmak današnjemu Splitu), Sirmiju (Srijemskoj Mitrovici), Cibaliji (Vinkovcima), Mursi (Osijeku) itd. Ilirik je dao i nekoliko careva: Decije je bio rodom iz Panonije, a Dioklecijan iz Dalmacije. Ta dva cara, među ostalim, obilježili su i surovi progoni kršćana. Tako je u vrijeme Dioklecijana i podcara Galerija uhićen sisački biskup sv. Kvirin, koji je nakon ispitivanja u Sisciji odveden pred rimskog namjesnika u Sabariju (današnji Sambotel – Szombathely). O njegovu mučenštvu izvješćuje nas akta Passio S. Quirini, koja osim istražnog zapisnika sadrži i okolnosti njegova

mučenštvu. Kvirin je osuđen na smrt. Pošto su mu oko vrata vezali mlinski kamen, bačen je u rijeku Sibaris (današnji potok Perint ili Gyöngyös). Nakon Konstantinova Milanskog edikta 313. godine nastaju dva metropolitanska sjedišta: salonitanska nadbiskupija okupljala je primorske, a sirmijska kontinentalne biskupije. Crkvena organizacija (o kojoj primjerice svjedoče i ranokršćanski nalazi u Pečuhu) bespovratno je urušena zbog napada barbarskih naroda u 5. stoljeću, kada nestaju biskupije Cibalijske i Murse, dok je Sirmij pao pod napadima Atilinih Huna. Dva stoljeća poslije, 641., sličnu sudbinu doživjet će i Salona, koju razaraju Avari. Ponovni procvat kršćanstva uslijedit će tek pokrštaivanjem Hrvata u 7. i 8. stoljeću. Svjedoci ovih burnih vremena rasuti su diljem nekadašnjega rimskog Ilirika, od Istre preko Salone do Slavonije i Bosne i Hercegovine. Osim Saloninih ruševina, najpoznatiji spomenik iz ovoga doba jest Eufrazijeva bazilika u Poreču. To je, ukratko, antičko stablo na koje će se nakalemiti mladica hrvatskog naroda, čije životne sokove crpe svi Hrvati, ma gdje živjeli.

Ivan Tomek

Trenutak za pjesmu

Pjesnici

**Nekoć u ponosnoj Thebi
Bili smo divni efebi,
Išli smo bosu po rosi
Sa vijencem ruža u kosi.**

**Mnogo je purpurnih ljeta
Sjalo na sunčanoj uri,
Dok smo u mijenama svijeta
Postali trubaduri.**

**Danas mo sjenke u sobi,
Starinski spomenar slutnje.
O kobi i o tjeskobi
Brenčaju napukle lutnje.**

**Ako smo bijedni i mali,
Naša je duga na svodu,
A sva bi bogatstva dali
Za vodu i slobodu.**

Vladislav Kušan

Bizonjci na Istri u Školi u prirodi

Učenici 5. razreda bizonjske Dvojezične škole ove godine već osmi put su imali mogućnost da putuju u Školu u prirodi, a ujedno i u školu plivanja, zahvaljujući prijateljstvu Osnovne škole „Stjepan Radić“ u Božjakovini. Mjesto „tabora“ ljetos je bilo u predivnom Umagu na Istri, od 17. do 22. svibnja, a taboraša je bilo približno osamdeset. Kao svake godine, i ovaj put smo uživali u gostoprimstvu ravnatelja škole Jure Miškovića, a rado nas primaju uvijek i kolegice prijateljske škole s kojima zajedno radimo i družimo se cijeli tjedan na obali mora, gdje osim učenja plivanja imamo uvijek i različite radionice na temu primorskoga krajolika,

lent“, gdje smo svi skupa naučili i plesnu koreografiju, koja je već doma zavežbana. Kao svaki put Škola u prirodi i škola plivanja uvijek se završava testiranjem, ali natjecanjem u plivanju, gdje su naši učenici uspješno sudjelovali i dobili srebrnu medalju u štafeti, a sve ukupno uručena nam je još jedna zlatna te i srebrna medalja. I ove godine smo se vratili doma puni doživljaja i dakako umorni od puta i svega vide-noga, ali mislim da ove dane pamtit ćemo na sve vijeke. *Ana Singer*

životinja itd. Na putu do Škole u prirodi posjetili smo najmanji grad svijeta, Hum, gdje smo se mogli razgledati u premalom, ali divnom starom gradiću. Pohodili smo i Roč, imali smo jedan izlet i u Motovun, na mjesto tartufa i biske (specijalna rakija) i pomoću turističkog vodiča doznali smo najvažnije informacije o tome kraju. S kolegicom Marijom Nađ i s djecom svaku večer smo uživali u hrvatskoj glazbi, ali bilo nam je na raspolaganju dječji program i zabava, pri kojoj smo se dobro osjećali s učenicima prijateljske škole i, naravno, bila nam je još jedna prilika da se vježba hrvatski jezik. Među najzanimljivijim programima mogla bih istaknuti natjecanje „za najfrizuru“, sudjelovanje u šou „Superta-

Bizonjci su posjetili i najmanji grad svijeta.

Izložba Miroslava Šipeka u Croatici

U Croaticinu galerijskom prostoru 25. svibnja otvorena je izložba karlovačkoga slikara Miroslava Šipeka, što su zajednički organizirale eržebetvaroška Hrvatska samouprava i Croatica. Na priredbi su pribivali: prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Maja Rosenzweig Bajić, predsjednica eržebetvaroške Hrvatske samouprave Katica Benčik i dvadesetak posjetitelja.

Nakon izložbe primjerice „Terra mediteranea“ Ante Živkovića Fošara i Saše Petroševskog Novaka te Zlatka Price, Croaticin galerijski prostor otvorio je svoja vrata još jednom slikaru iz Lijepe Naše, Miroslavu Šipeku, karlovačkom umjetniku koji se dugi niz godina aktivno bavio rukometom, dragovoljac je Domovinsko-ga rata od 1991., a od 1993. godine obnaša dužnost ravnatelja karlovačke Osnovne škole „Braća Seljan“. Po prestanku bavljenja

Dio posjetitelja

Katica Benčik, Maja Rosenzweig Bajić i Miroslav Šipek

Razgleda se izložba.

aktivnim športom, postupno se vraća svojoj staroj ljubavi, slikarstvu (1990). Radi u tušu, temperi, emajlu i akrilu. Iza sebe ima brojne skupne i samostalne izložbe. Budimpeštanskoj se publici predstavio s petnaestak slika u emajlu. Postav je otvorila Maja Rosenzweig Bajić, koja je naglasila kako je Veleposlanstvu Republike Hrvatske uvijek drago kada se u mađarskome glavnom gradu predstavlja netko od hrvatskih umjetnika, jer se time dodatno ojačaju gotovo tisućljetne veze Hrvatske i Mađarske, dviju zemalja koje su uvijek i u najtežim trenucima stajale jedna uz drugu. „Šipek je naslutio vezu između događanja slike i potrebe za opredmećenjem vlastitih zanosa, i izradio poetiku kao vid apstraktnog izraza. Ponekad postoji asocijativnost predmetnog, no uglavnom djela su to nefigurativnog karaktera, vrlo bogate teksture, upravo tvarnosti, metričnosti plohe. (...) Šipek kreće od iskre ideje, udaljen od racionalnoga promišljanja i prepušta se uzbuđenjima koja kreativni luk nosi. A rezultat i nije iznenađenje, jer u avanturi slikarskog spontaniteta javljaju se i pravila i obrati, dinamika poteza traži svoju protutežu, koloristički trik točku smiraja“, napisao je o umjetničkom izričaju Miroslava Šipeka hrvatski povjesničar umjetnosti i likovni kritičar Stanko Špoljarić. Svirajući na gitari, otvorenje su glazbeno uveličali slikar i njegov sin Krunoslav. Potom su svi pozvani u klupsku prostoriju na sendviče, sokove i vino.

Kristina Goher

Književna tribina s Mirkom Ćurićem

U Croaticinoj priredbenoj dvorani početkom svibnja gostovao je hrvatski književnik Mirko Ćurić. U sklopu 60-minutnog susreta književnik Ćurić predstavio je publici hrvatsko-mađarsku slikovnicu „Dijete i šarkanj / A gyermek és a sárkány“, prema narodnoj bajci koju je đakovački književnik Nikola Tordinac zapisao u Pečuhu 1885. godine. Prijevod na mađarski jezik napravio je Đuro Franković, a ilustracije uradila Veronika Sinkó. Slikovnicu je objavila izdavačka kuća Napkút. Naslov „Vojnik u kraljevstvu majmuna“, narodne pripovijetke Hrvata u Mađarskoj, također se veže uz ime Đure Frankovića, sakupljača blaga narodnih umotvorina Hrvata u Mađarskoj s kime je Ćurić imao bogatu, višeslojnu i plodnosnu suradnju. Ilustracije je uradila također Veronika Sinkó. U kratkim je crtama hrvatski književnik predstavio i svoju zbirku kratkih priča „Smrt Pétera Esterházya“, koji sadrži šest priča o smrti – naslovnu, te Smrt Vjere Biller; Kolbova lista; Božić Vjekoslava Karasa; Adela mea, ora pro me i Smrt posljednjeg hrvatskog kralja. Nastupio je i duo AH, Sanja Hajduković pjevala je hrvatske pjesme uz gitarsku pratnju Josipa Molnara.

k. g. Hrvatski književnik Mirko Ćurić

Križevski dani u Gornjem Četaru

„Žitak ništ nije vridan prez svetka..“

Mašu su služili Antal Németh i Richárd Inzsöl.

Kapela je svako ljeto puna s vjerniki.

Zaistinu je kvar da samo majuški zvoni pozivaju vjernike u četarsku Goricu k maši. U čast Blažene Divoce Marije podignutoj kapeli nad Gornjim Četarom, ljetos, 22. majuša, u pondiljak dopodne, zahvaljujući i sunčanom danu, čuda je ljudi došlo iz okolnih naselja, još i iz Sambatela. Kako je pak to jur tradicija, iz četarske čuvarnice dica s odgojiteljicama izlet u Goru su srično spojili i svetom mašom. Na ovom mjestu točno se vidi, kako je ovaj kraj stvoren u punom cvatu lipote, i kako je morebit človik pri toj kapeli Bogu bliže i vjerojatno i zahvalniji Majki Božjoj na dani koji su u žitku dobiveni. Po nazivu Križevski dani ostali su nam iz šestoga stoljeća na danas, s dvojezičnom svetom mašom u četarskoj Gorici, ku su ovput celebrirali pomoćni duhovnik farov u Pinčenoj dolini, Richárd Inzsöl, i koljnofski duhovnik Antal Németh. Svetak je to svakako za Četarce, a i za ugarske, nimške i hrvatske vjernike ki su i ovom prilikom došli gori "na brig" da sudjeluju pri tom posebnom crkvenom obredu. Ki nisu nutrastali u usku kapelu, pod vedrim nebom su uputili svoje molitve ter slušali prodiku koljnofskoga dušobrižnika, koga je odsprohodilo i nekoliko koljnofskih vjernikov na put u južno Gradišće. "Svečujmo s iskrenim veseljem, neka služi ov dan svim nam za druženje i veselje", poručio je na početku svete maše Richárd Inzsöl ki je srdačno pozdravio koljnofskoga gosta i zahvalio je na dolasku. "Za mojim

Blagoslov na vinograde i marljive ruke

imenom stoji služba Boga i Crikve, duga od pedeset i tri ljeta. Dvadeset i pet ljet sam u duhovničtvu u Koljnofu, ljetos jubiliram i mislim, dokle, nek morem, vršit ću svoje djelo. Ne stoji mi u namjeri pobignuti s broda, ni od djela", ovako se je predstavio ukratko vjernikom Antal Németh ki je u prodiki svim zahvalio da i dalje držu u žitku ov lipi običaj, na kojega se spomene i on iz dinstva. "Žitak ništ nij vridan prez svetka, a svetak je za dušu vrt s kiticama. Svi nazočni u tom vrtu su najljepše kitice, a najljepše kitice imaju duševni sjaj", bila je ova glavna rečenica s misli da se človik svenek mora pripraviti na svečevanje, ne samo sa svečanim rubljem nego i svečanim sjajem u duši u istinskoj vjeri Jezusa Kristuša ku svaki vjernik svisno mora nositi s odgovornošću, strpljenjem i zadaćama. Za svetom mašom pred kapelom su blagoslovljeni vinogradi, marljive ruke i prosio se je blagoslov na narod, za plodnu zemlju i zdravlje svih nazočnih. Svetak Četarcev pak je onda otvorio vrata klitov, kade polag bogatih stolov i uz kušanje vina su se mogli toga dana u miru družiti domaćini i njevi gosti.

Tiho

Dica iz čuvarnice ta dan imaju izlet u Goricu.

„Duhovska svečanost i natjecanje u kuhanju“

Foto: AKOS KOLLAR

Polaznici fočke škole i Umjetničke škole „Baranja“ s nastavicom Valikom Jerant

Mladi kuhari s nagradom u ruci

U organizaciji fočke Hrvatske samouprave, 3. lipnja upriličena je priredba koju su organizatori nazvali „Duhovska svečanost i natjecanje u kuhanju“. Druženje je započelo prijepodne oko deset sati dolaskom natjecatelja u revijalnom kuhanju i njihovom prijavom, a nastavilo se ocjenjivanjem jela i objavom rezultata, te zajedničkim objedom. Kuhala se riblja juha. Za ribu su se pobrinali organizatori. Svaka je družina dobila po tri kile ribe, šarana,

a potom je slijedilo umijeće kuhara, kaže nam predsjednica fočke Hrvatske samouprave Ljubica Weber. Jela je ocjenjivao peteročlani ocjenjivački sud: Đuso Dudaš, Kristof Petrinović, Ljubica Weber, János Mozsgai i Jozo Perjaš. Na natjecanju u kuhanju ribe sudjelovalo je 11 družina, tako one iz Foka, Dombola, Martinaca, Novoga Sela, Starina... Ocjenjivački sud nije imao lak zadatak, ali ipak trebao je odrediti redoslijed. Tako je prvo mjesto pripalo družini Podravski somovi, drugo Morskim psima iz Starina, a treće Šogorima iz Martinaca i Foka.

U ranim poslijepodnevima slijedio je kulturni program u kojem su nastupili: kukinjski KUD „Ladislav Matušek“, djeca iz fočkog vrtića, učenici fočke osnovne škole koji pohađaju narodni ples u sklopu Umjetničke škole Baranja, a njihova je učiteljica Valika Jerant. Nakon programa slijedilo je druženje. Potporu za održavanje priredbe dali su: Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, Hrvatska samouprava Baranjske županije, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Fond za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa.

Ljubica Weber, predsjednica fočke Hrvatske samouprave, dopredsjednik Pavo Kovačević i zastupnica Kristina Keresteš brinuli su se da sve bude u najboljem mogućem redu.

Branka Pavić Blažetin

Uime organizatora Ljubica Weber i Kristina Keresteš

SAVJET RAZVOJA „DRAVA“

Kako iskoristiti potencijale Podravine, razgovaralo se nedavno u Barči. Na poziv župana Šomođske županije Norberta Biróa, o tome su razgovarali parlamentarni zastupnik László Szászfalvi, župan Baranjske županije Csaba Nagy, barčanski gradonačelnik Ottó Karvalics, načelnik grada Csurgóa János Füstös i ravnatelj Pannon ETT-a András Göndöc, a na razgovorima su sudjelovali i članovi stručne skupine Ureda premijera Mađarske. Složili su se da je za razvoj potrebna suradnja između dviju županija, Baranje i Šomođa. Jedan od najvećih potencijala vidi se u razvoju onih u turizmu. U tom kontekstu počinje izradba stručnoga projekta koji će biti temelj pokretanja Programa za razvoj rijeke Drave. Računa se pri tome na mađarske, ali i međunarodne fondove. Sudionici su istaknuli da je potrebno utemeljiti Savjet razvoja „Drava“.

Likovno-literarni natječaj: Iserlohn – Osijek 18 + 18

LIKOVNO-LITERARNI NATJEČAJ ISERLOHN – OSIJEK 18 + 18

na temu „Zeleno i plavo putovanje“ raspisuje se za djecu Hrvata u iseljeništvu i djecu iz Hrvatske u dobi od 1. do 8. razreda osnovne škole.

Natječaj i izložba likovnih i književnih radova hrvatskih učenika iz cijeloga svijeta održat će se u Njemačkoj i Hrvatskoj pod pokroviteljstvom Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a u suradnji internetskog portala Hrvatski Glas Berlin, Matice hrvatske za Ruhrsko područje, Mozaik Rim, Hrvatske nastave Hessen, Osnovne škole Tina Ujevića iz Osijeka i Osnovne škole Zadarski otoci Zadar.

Proglašenje najboljih radova bit će u Gradskoj galeriji u Iserlohnu do kraja ožujka 2018. godine.

Izložba likovnih radova održat će se u Gradskoj vijećnici u Iserlohnu u travnju 2018. godine, a u svibnju 2018. godine u Osnovnoj školi Tina Ujevića u Osijeku.

Bit će nagrađena po tri likovna učenička rada u kategorijama od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda i tri literarna učenička rada u kategorijama od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda.

TEMA: „ZELENO I PLAVO PUTOVANJE“

Putovanje jest prevladavanje prostora od jednoga do drugoga mjesta. U dubljem smislu, to znači da čovjek na svome životnom putu otkriva novi doživljaj, novu pustolovinu, upoznaje nove ljude, nove gradove, zemlje i kulture. Naš je život putovanje. Svatko od trenutka njegova rođenja stalno putuje: u učenju, igranje, odmor i otkrivanje novih zadataka i izazova.

Možemo također putovati u svijet mašte. Cijeli je svemir na putovanju. Zvijezde, planeti, Sunce i Mjesec jesu na putovanju. Morske struje i vjetrovi jesu na putovanju.

Život na našem planetu jedan je velik put – putovanje između neba i zemlje. Ljudi, životinje, ptice, insekti i biljke putuju. Mali i veliki stanovnici putuju poljima, šumama,

jezerima i rijekama, morima i oceanima. Želimo spojiti putovanje s ekologijom kako bi učenici u ovome novom likovnom natječaju razvili svijest o zaštiti prirode i okoliša. Zato čuvajmo naš planet Zemlju na svome putu.

Putujmo! Živimo! Mislimo! Čuvajmo!

KATEGORIJA LIKOVNI RADOVI

Tehnika: kombinirana tehnika, kolaž, tuš, flomaster

Format: A4

Rok prijave: 15. veljače 2018. godine

Svaki rad na poleđini treba sadržavati ove podatke:

- ime i prezime učenika
- razred
- adresu i naziv škole
- e-adresa
- ime i prezime mentora

(Podatci na poleđini trebaju biti ispisani čitljivo, velikim tiskanim slovima.)

Radove poslati na adresu:

Ankica i Ante Karačić, Stormstr. 3, 58640 Iserlohn, Deutschland
 Za dodatne informacije možete se obratiti organizatorima:
 Ankica i Ante Karačić, Stormstr. 3, 58640, Iserlohn, Deutschland, a.karacic@gmx.de

KATEGORIJA LITERARNI RADOVI (proza i poezija)

Radove treba slati na hrvatskom jeziku, a može i na ostalim jezicima (engleski, njemački, španjolski...)

Rok prijave: 15. veljače 2018. godine

Svaki rad treba sadržavati ove podatke:

- ime i prezime učenika
- razred
- adresu i naziv škole
- ime i prezime mentora

Radove poslati na e-adresu

gđe Jadranke Gradac –
 uprava@matica-hrvatska-ruhrgebiet.de

Medijski pokrovitelji:

croatia.org, Hrvatski Glas Berlin, zbornica.com,
 Glas Slavonije, Medijski centar Croatica, Hrvatski glasnik.

Susret umirovljenih pedagoga

Krajem svibnja sastali su se umirovljeni nastavnici, učitelji nekadašnje Hrvatske okružne škole u Serdahelu, kojoj su nekoć pripadale i područne škole u Mlinarcima, Pustari i Sumartonu. Bivša serdahelska okružna škola imala je zajednički pedagoški zbor. Više ne djeluje nijedna područna škola zbog opadanja broja djece u pomurskim naseljima. Želja za susretom bila je zamisao nekih umirovljenih nastavnika, a poticaj podupirala je i Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin” želeći da umirovljeni pedagozi budu aktivni i ubuduće.

Pola je stoljeća prošlo otkada su sadašnji umirovljeni nastavnici započeli svoje pedagoško zvanje u hrvatskim pomurskim školama. Tada su još u većem broju bili nastavnici mađarskog podrijetla, međutim postupno se povećao broj onih koji su krenuli iz Pomurja, koji završivši hrvatsku učiteljsku ili nastavničku školu, vratili se u svoje rodno mjesto, da bi sa svojim znanjem pridonijeli razvoju regije. To su bili oni nastavnici koji su čitav svoj radni vijek proveli u učionicama i školama, iznimno mnogo uložili u obrazovanje mladih u regiji. Učiteljice Marija Prosenjak i Etelka Doboš bile su one koje su uzele u ruke organizatorske poslove, potražile nekadašnje nastavnike, učitelje, odgojiteljice i pozvali ih na sastanak. Nažalost, već više njih nije među živima. Minutnom šutnjom i paljenjem svijeće su ih se prisjećali. Bilo je i takvih koji nisu mogli doći na susret zbog bolesti ili otežanog kretanja, tako se okupio dvadeset jedan umirovljeni pedagog, među kojima su bili desetero Hrvata. Okupljene su pozdravili i učenici sadašnje serdahelske osnovne škole prigodnim recitacijama i tamburaškom glazbom uz pratnju doravnatelja Žolta Trojka. Razgovaralo se o mnogim uspomena, Marija Prosenjak se prisjetila onih dana kada su u školi djeca samo hrvatski znala go-

Marija i Josip Gujaš vjerni su čitatelji našega tjednika.

voriti. Ona je na savjet svog učitelja Stipana Blažetina krenula u bajsku Učiteljsku visoku školu i kaže da nikada nije požalila. Prema njezinu mišljenju biti učiteljica uvijek je izazov, to nije samo zanimanje, to je poziv, zvanje, život, još i u mirovini se osjeća učiteljicom, često pomaže rad serdahelske Hrvatske samouprave. Jednako tako misli i učiteljica Etelka, ona je od malih nogu htjela biti učiteljica i zbog toga se javila u bajsku Učiteljsku školu. Radila je dugi niz godina u Mlinarcima. Bračni par Josip Gujaš, nastavnik, i supruga Marija, odgojiteljica, došli su iz drugih hrvatskih regija (Podravina, Bačka), ali veći dio svog života proveli su u Pomurju, odgajajući mnoge naraštaje. Marija Fabič Čerčić, Stjepan Turul, Ladislav Penzeš onomad su krenuli iz Serdahela i vratili se svojoj rodnoj grudi da podučavaju mlade naraštaje u Pomurju; Sumartonkinja Zlata Penzeš kao odgojiteljica radila je u Serdahelu mnogo desetljeća; Julija Kófalvi Peter, učiteljica iz Sumartona, također je bila vjerna svome rodnom kraju i nakon studija vratila se; Mlinarčanka Ljubica Silađi također je radila u pomurskim školama sve do svoje mirovine. Svi su oni zaslužni za razvoj pomurske regije i za odgoj nove inteligencije, koje su podrijetlom iz Pomurja i rade u raznim krajevima naše zemlje, a neki i u drugim našim hrvatskim regijama.

beta

Keresturska djeca u Goli

Hrvatska osnovna škola „Nikola Zrinski” njeguje vrlo dobru suradnju s matičnom domovinom. Već više desetljeća surađuje s kotoripskom osnovnom školom, u raznim je projektima surađivala i s drugim međimurskim školama, iz draškovečkog i ivanovečkog. Od ove školske godine započet će projekt suradnje sa Sveučilištem u Zagrebu, a lani je započela suradnju i s golskom osnovnom školom iz Koprivničko-križevačke županije. Sve je to u korist učenika keresturske škole, smatra ravnateljica Anica Kovač, naime prigodom takvih susreta djeca imaju mogućnost vježbati hrvatski jezik sa svojim vršnjacima.

Keresturski učenici 25. svibnja bili su gosti golske škole na Danima škole, saznanje se od ravnateljice. U sklopu priredbe keresturski učenici sudjelovali su na raznim radionicama, u tematici zdravlja, plesa, zumba, medijske kulture i upoznali se s tamošnjim vršnjacima. Dan škole završen je svečanim programom, na kojem su nastupili i tamburaši keresturske škole, a njih su pratili ravnateljica Anica Kovač i profesorica Erika Rac.

beta

Sakrament svete pričesti

Dana 28. svibnja u crkvi svete Elizabete u pečuškom Kertvarošu održana je redovita mjesečna misa u sklopu koje je podijeljen sakrament prve svete pričesti dvadeset i jednom učeniku/ci Hrvatske osnovne škole Miroslava Krleže. Ova misa bila je dvojezična, na mađarskom i hrvatskom jeziku, predvodio ju je svećenik Gabrijel Barić, na orguljama svirao je kukinjski kantor Emil Magyar, a pjevali članovi crkvenih zborova iz Kukinja i Pogana. Crkva je bila dupke puna i u svečanom ozračju uz nazočnost roditelja, braće i sestara, djedova i baka, kumova i prijatelja mali prvopričesnici zasigurno su imali dan za sjećanje. Oni su sa svojom vjeroučiteljicom Agom Tomola Ott priredili i kazivali nekoliko recitacija, molitava i na mađarskom i na hrvatskom jeziku, te uz roditeljski blagoslov i riječi popudbine oca svećenika Gabrijela Barića primili sakrament prve pričesti.

Petrovišćani u Beču i Češkoj

Hrvatska samouprava Petrovoga Sela svako ljeto, sad jur tradicionalno, priredjuje izlet s ciljem upoznavanja nevidjenih atraktivnih mjesta u susjedstvu, ali i u malo daljnji država. Kako je lani ekspedicija odnela Petrovišćane u Crnu Goru, ovo ljeto 12. majuša, u petak, naši su se uputili prema Beču, kade su poiskali i Hrvatski centar, kade je je dočekao i Petar Tyran, glavni urednik Hrvatskih novina, ki nam je i poslao ovu sliku. Po riči Ane Škrapić-Timar, predsjednice petroviške Hrvatske samouprave, izletnici su ovput pogledali tvrđavu Mikulova, crkvu u Kutnoj Hori, a spalo je bilo već u Pragi. Drugi dan mnogim je radostan bio posjet firmi piva Kozel, a kušali su se pravoda i specijaliteta češkoga velegrada. Za nedilju je još ostalo malo vrimenta u tom prekrasnom gradu, kade su sve važne znamenitosti poiskane, a na putu do doma stanka je bila i u Češkom Krumlovu.

Prva pričest u Budimpešti

„Duša moja sva je čista, / od bjeline srce blista...“ kazivalo se 28. svibnja u budimskoj crkvi Rane sv. Franje, kada su prvopričesnici budimpeštanske Hrvatske škole, u sklopu redovite mise na hrvatskome jeziku, od oca Vjenceslava Tota primili Sakrament prve pričesti. Prvopričesnici polaznici su 3. i 4. razreda: Blanka Németh, Vedran Jenjik, Déva Kordás, Sára Zengő Márkó, Keve Kordás i Nemere Márkó, a pripremila ih je vjeroučiteljica škole Jelica Fabić Kőrösi. k. g.

Prvopričesnici u društvu vjeroučiteljice Jelice Fabić Kőrösi i oca Vjenceslava Tota

Zajednički izlet

Sredinom mjeseca svibnja, u organizaciji olaske i surdukinjske Hrvatske samouprave, tridesetak izletnika sudjelovalo je na dvodnevnom izletu u matičnu domovinu Republiku Hrvatsku. Oni su posjetili Plitvička jezera i razgledali znamenitosti grada Zagreba: groblje Mirogoj, zagrebačku katedralu, crkvu sv. Marka, Trg bana Jelačića. Zadovoljni i prepuni dojmova, vratili su se kućama, kaže za Hrvatski glasnik predsjednica olaske Hrvatske samouprave Ana Rozinger.

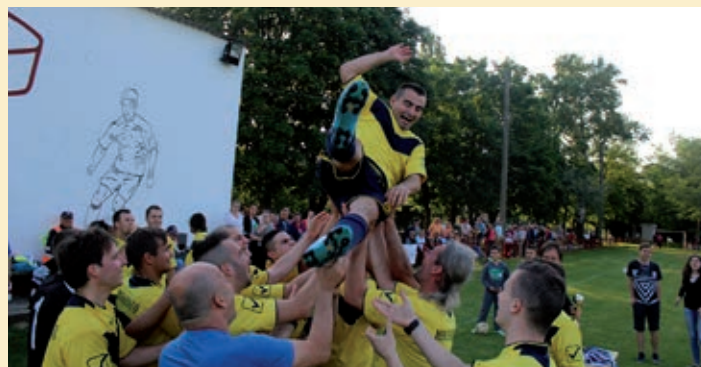
FOTO: PETAR TYRAN

Santovci prvaci južne skupine Treće županijske nogometne lige

Nakon 23 godine (posljednji put 1993./1994.) Santovci su opet postali prvaci, ove godine u južnoj skupini III. nogometne lige Bačko-kiškunske županije. Nedjeljnom pobjedom protiv Gare 3 : 1, u posljednjemu prvenstvenom kolu, Santovci su tek potvrdili prvo mjesto koje su osigurali već u prethodnom kolu u gostima kod Bikića (7 : 0), zahvaljujući većem broju pobjeda. Domaćini su povelili već u 2. minuti zgoditkom najiskusnijeg igrača Zsolta Ivancsana, a vodstvo povećali zgoditkom Alexa Mészárosa u 28. i Norberta Bischoffa u

Prvaci u trecoj ligi

35. minuti, a gosti su u 90. minuti iz slobodnog udarca smanjili na 3 : 1. Prvenstvo su osvojili s 19 pobjeda, samo uz jedan neodlučni rezultat i dva poraza, s ukupnih 58 bodova. Nisu dali najviše zgoditaka, ali su ostvarili najveću gol-razliku (92 – 16) s najmanje primljenih golova, s tri boda i dvije pobjede više od drugoplasirane momčadi Sziládi RFC iz Halaša (Kiskunhalas), te sedam bodova više od trećoplasirane Kunbaje. Uza sve to najbolji strijelac prvenstva, s 34 zgoditka, bio je Norbert Bischoff.

Dodajmo da je u istoj skupini od naših naselja Bikić osvojio 5. mjesto (36 bodova), Gara 8. (23 – uz 8 oduzetih bodova), a Baškut 11. (8 bodova).

Nakon uručjenja medalja i pehara, slavimo se do sitnih sati.

Premda su Santovci osvajanjem prvenstva izborili nastup u II. županijskoj ligi, za sada je još neizvjesno hoće li se odlučiti za odlazak u višu ligu jer je on uvjetovan pokretanjem omladinske momčadi.

S. B.

Obavijest o XI. Državnom hodočašću Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, **u subotu, 15. srpnja 2017. godine**, povodom blagdana svetog Feliksa u komarskome svetištu (Homokkomárom) priredit će se XI. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj.

Molimo sve zainteresirane hrvatske vjernike da se prijave kod predsjednika područnih (županijskih) hrvatskih samouprava (Bačka – Joso Šibalin, Baranja – Mišo Šarošac, Šomođ – Jelica Čende, Zala – Marija Vargović, Jursko-mošonsko-šopronska županija – Štefan Kolosar, Željezna županija – Štefan Krizmanić, Budimpešta – Anica Petreš Németh). Na hodočašće i ove godine očekujemo Hrvate iz svih regija Mađarske.

Program:

- 13.30 – okupljanje u komarskome svetištu, molitva krunice
- 14.00 – misno slavlje predvodi mons. Antun Perčić, generalni vikar
- 16.00 – zajednički objed, druženje hodočasnika

Hodočašće podupire:

Fond za razvoj ljudskih potencijala
Ministarstva ljudskih resursa.
NEMZ-KUL-EPER-17-0270

